

A close-up, high-contrast portrait of Marcel van Roosmalen, a middle-aged man with short hair and a slight stubble, looking directly at the camera with a serious expression. He is wearing a dark blue quilted jacket. The background is black, making his face the central focus.

Het is zoals het is

Marcel van Roosmalen
op pad met Theo Bos

voetbal
INTERNATIONAL

Marcel van Roosmalen
op pad met Theo Bos

Het is zoals het is

*‘Voor Lotte, mijn jongste dochter,
zodat ze later kan lezen wie ik ben.’*

Theo Bos

Voorwoord

Toen ik als jochie bij de selectie van Vitesse kwam, draaide alles om de grote jongens: John van den Brom, Edward Sturing en Theo Bos. Vooral om Theo eigenlijk. Theo had geen grote mond, maar was in de kleedkamer toch heel aanwezig. Hij was de baas, je had respect voor hem.

Er was meteen een ‘klik’ tussen ons. Een gevoel van herkenning, we waren alle twee een kind van de club. Tijdens mijn eerste training speelde ik iemand door de benen. Ik blij. Terwijl ik nog liep na te genieten werd ik tegen de grond geschopt.

Dat was ook Theo.

Ik moest natuurlijk wel effe normaal blijven doen.

Buiten het veld nam hij me onder zijn hoede. Hij gaf tips en zei wat ik wel en wat ik vooral niet meer moest doen. Het voelde veilig en vertrouwd met Theo om me heen. Ik wist: hij let op me.

Na een wedstrijd bij NAC stond ik na afloop onder een afdakje te wachten tot we met de bus zouden vertrekken. Opeens stond er een jongen voor me die me op mijn bek wilde slaan. Ik wilde reageren, maar Theo was me voor. Hij sprintte ernaartoe, sprong ertussen en gooide die jongen een paar meter de lucht in.

Na een blessure was ik veel te dik. Theo, die zelf ook altijd worstelde met zijn gewicht, kwam naar me toe en vroeg: ‘Wat ga jij doen in de zomervakantie?’

Hij ging zelf iedere dag trainen op Papendal. Het leek hem wel verstandig als ik meedeed. Die zomer hebben we iedere dag samen gesport. Dan zaten we naast elkaar op de hometrainer in dat fitnesscentrum. Op de vloer lagen onze plassen zweet, het ging er dan om wie de grootste plas had. We zeiden dan niet zoveel. Dat hoefde ook niet. Ik had met Theo hetzelfde als met mijn vader: we hoeven elkaar niets te zeggen, we begrijpen elkaar toch wel.

Het was niet zo dat we de deur bij elkaar platliepen, maar het zat goed, dat wisten we. Als er wat speelde sms'ten we. Toen hij trainer van Vitesse werd wilde hij me er graag bij hebben. Dat ging toen niet, ik speelde bij FC Twente. Ik heb toen wel gezegd: ‘Vitesse heeft een Theo nodig.’ Dat vond hij wel grappig.

Theo had wat ik ‘een ziek gevoel voor humor’ noem. Hij maakte harde grappen over anderen, maar ook over zichzelf. Mensen die hem niet kenden schrokken daar wel eens van of snapten dat niet. Misschien is dat wel wat ze bedoelen met ‘Ernems’. Mensen buiten Arnhem weten niet hoe groot Theo Bos hier was.

Toen ik het hoorde van zijn ziekte was ik er kapot van. Ik wilde hem graag nog een keer zien, maar heb dat te lang uitgesteld. Ik wilde het beeld van Theo Bos dat ik in mijn hoofd

had – die stoere, brede man – niet verstoren. Als we elkaar in het GelreDome ontmoetten groetten we wel, maar liet ik hem verder met rust. Af en toe zag ik aan zijn gezicht dat hij niet op aandacht en medeleven van al die mensen zat te wachten. Dat hij liever zelf bepaalde met wie hij sprak, maar hij was te fatsoenlijk om ze allemaal weg te sturen.

Gelukkig kwamen we elkaar tegen bij een concert van Ali B. in de schouwburg. Toen hebben we gepraat en kreeg ik het gevoel dat het goed zat. Daarna heb ik een afspraak gemaakt om langs te komen, helaas overleed hij een dag te vroeg.

Ik ben blij dat er een boek over Theo is. Ik ben er trots op dat hij wilde dat ik het voorwoord schreef. Theo verdient het dat we aandacht aan hem blijven besteden. Hij bleef onder alle omstandigheden zichzelf, dat zouden meer mensen moeten doen.

Theo Janssen

Proloog

Mijn eerste Vitesse-held was aanvaller Ron van Oosterom. Op een gegeven moment had ik zijn handtekening twaalf keer dubbel, maar dat kwam ook omdat hij bij het bouwbedrijf bij ons om de hoek werkte. Hij verdween uiteindelijk uit mijn herinnering. Bij het bouwbedrijf zeiden ze dat hij van de steiger was gevallen. Jaren later ontdekte ik dat hij daarna nog gewoon twee jaar voor Heracles had gevoetbald.

Vervolgens werd Jurrie Koolhof mijn held, logisch. Als je als Vitesse-speler topscorer wordt in de eerste divisie ben je gewoon de fucking man, einde discussie.

En toen kwam Theo Bos, de grootste held van allemaal.

Toen Theo zich in het eerste elftal van Vitesse speelde was ik een puber van dertien of veertien jaar. Ik kon zelf niet voetballen, maar maakte plakboeken over Vitesse en rekende iedere week opnieuw nauwkeurig uit hoeveel toeschouwers er gemiddeld naar de thuiswedstrijden kwamen. Dat waren er niet veel, Vitesse had op z'n zachtst gezegd een matig elftal.

Ik zat op het Thomas a Kempis-college op een steenworp afstand van stadion Nieuw Monikkenhuize. Na school reden we – de schooltas onder de snelbinder – ernaartoe om naar de training te kijken. We brachten de ballen terug die ze over het

doel schoten en vroegen de spelers na afloop om een handtekening. Die kreeg je op een papier of in een schrift, want bij Vitesse hadden ze geen geld voor spelerskaarten. Theo had toen nog haar en een snor. Omdat hij achter het stadion woonde was hij altijd te voet. We liepen wel eens met hem mee tot het Shell-tankstation aan de Rosendaalselaan waar hij blikjes frisdrank kocht. We vroegen dan of hij dacht dat Vitesse ging winnen. Het antwoord was altijd 'ja'.

Een paar jaar later promoveerde Vitesse naar de eredivisie, Theo Bos was uitgegroeid tot de populairste speler. Week na week scandeerden we zijn naam.

'Theo pak 'm terug. Theo pak 'm terug. Theo-Theo-Theo pak 'm terug!'

Hard, steeds harder, we smeekten. Net zolang tot de verdediger in het geel-zwart gestreepte shirt met rugnummer 4 wraak nam op de speler van de tegenpartij die ons, de supporters op de overdekte staantribune in stadion Nieuw Monikkenhuize, had geïrriteerd. De oorzaak was vaak een overtreding op een van onze spelers, maar het kon ook iets anders zijn. Een spits met te lang haar bijvoorbeeld.

Theo, het lichaam van een bokser, was dan als een poema. Rustig wachtend tot scheids- en grensrechters de andere kant op keken en dan pats... Dat deed hij slim, hij kreeg bijna nooit een gele kaart. In zijn voordeel was dat er toen nog niet zo veel

kaartte (jokeren) of ging bowlen in het kegelcentrum aan de Schelmseweg en dat hij behalve voetballer ook supporter van Vitesse was. Theo, dat wisten we gewoon, zou ons nooit verlaten. Een zondagmiddag zonder ‘Theo pak ’m terug’ konden we ons niet voorstellen.

Jaren later, ik woonde inmiddels in Amsterdam, probeerde ik het de mensen daar wel eens uit te leggen waarom Theo Bos in Arnhem zo’n populaire speler was. Dat we door zijn naam te roepen eigenlijk een beetje onszelf stonden aan te moedigen en dat je dat gevoel toch moeilijk kon hebben als je de namen van Johan Crujff, Marco van Basten of Dennis Bergkamp stond te scanderen.

Ik leerde Theo pas veel later echt kennen. Toen hij trainer van Vitesse werd en ik hem voor het eerst mocht interviewen, was ik zenuwachtig. Het gesprek was samen te vatten in één zin, die hij die middag een paar keer herhaalde: ‘Doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg.’ Daar werd ik als journalist niet blij van, maar feitelijk gezien bevat die ene zin meer wijsheid dan een boek met de gebundelde uitspraken van Johan Crujff.

Eerlijk is eerlijk: ik had nooit gedacht een boek over Theo Bos te schrijven.

Zestien weken voor zijn overlijden vroeg hij het me. Ik wilde en kon niet weigeren, maar ik zou liegen als ik zou zeggen dat het me makkelijk afging. Het werden rare weken. Mijn jeugdheld werd steeds zieker. Het was vreemd om hem zo traag te

Als baby.

Luchtduel met Marlon van der Sander van RBC in het seizoen 1987/88.

Met Ton van Bremen van Excelsior in het seizoen 1987/88.

Als regisseur.

Het publiek in de
GelreDome wordt
bedankt in 2009.

Schrijver en journalist Marcel van Roosmalen stond zijn hele jeugd op de lange, overdekte staantribune van stadion Nieuw Monnikenhuis in Arnhem. Eerst ging hij aan de hand van zijn vader, daarna met zijn broer en later met vrienden.

Op 31 augustus 1983 zag hij verdediger Theo Bos zijn debuut maken tegen FC Wageningen. Hij zou in totaal 369 competitiewedstrijden voor de club spelen en uitgroeien tot Mister Vitesse – en tot het jeugdidoel van Van Roosmalen. Nadat bij Theo Bos alvleesklierkanker was geconstateerd, vroeg hij Van Roosmalen dit boek te schrijven. *Het is zoals het is* is geen biografie, maar een met humor geschreven portret van de mens, voetballer en trainer Theo Bos.

Marcel van Roosmalen schrijft onder meer voor *nrc.next*, *Hard gras*, en de *VARAgids*. Zijn *Hard gras*-special *Je hebt het niet van mij. Een tragikomisch verslag van een jaar Vitesse* groeide uit tot een bestseller en werd bekroond met de Nico Scheepmaker Beker voor het beste sportboek.

Over *Je hebt het niet van mij* schreef de pers:

‘Een meesterwerk. Een tragikomisch, met humor doorspekt verslag van een voetbalclub in al zijn eenvoud.’ *Sportweek*

**‘Het is zeer waarschijnlijk het sportboek van het millennium [...] twee keer lezen. De tweede keer is het nog beter.’
*de Volkskrant***